

VILÁGOSÁG

KOLOZSVAR,
1947 augusztus 15, péntek

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
206. szám

**Csütörtök
este 10 óra
a pénzbeváltási
bejelentés utolsó
határideje**

Az új lej

A gazdasági helyreállításnak, az értékállandóság megteremtésének, a jobb és nyugodtabb megélhetési viszonyok és az életszínvonal megjavulásának, emelkedésének új korszaka nyílik meg Romániában. Rövid időn belül az összes romániai közületek, vállalatok és intézmények, valamint magánosok már az új, a jó pénz, az értékben állandósított új lej birtokosa lesznek. Ezzel egyidejűleg Romániában a demokratikus politikai rendszer gazdasági téren is hatalmasan megerősödik és a gazdasági és pénzügyi élet is a széles népi tömegek érdekeinek javára kap fokozottabb új irányítást.

Románia a stabilizációval kapcsolatosan természeti és gazdasági adottságai és különbözőségei miatt nem követhette a stabilizáció megvalósításánál, valamint az új értékálló pénz megteremtésénél a külföldi példákat. Nem utánozhatta sem Csehszlovákiát, sem Bulgáriát, sem a magyarországi példát, hanem levonva a három államban végrehajtott pénzrögzítés tanulságait, sajátos viszonyainak figyelembevételével és a dolgozó széles népi tömegek gazdasági és szociális érdekeinek szem előtt tartásával és javára hajtja végre a nagyjelentőségű újítást. Románia olyan felbecsülhetetlen értékű természeti kincsekkel, még kiaknázatlan erőforrásokkal rendelkezik, amelyek lehetővé tették, hogy külföldi támogatás, külföldi kölcsön nélkül, önérejtőből teremtesse meg az értékálló új pénzt és ezzel megszüntesse a gazdasági és pénzügyi bizonytalanság romboló hullámvérseit.

Két hónappal ezelőtt Gheorghe Gheorghiu-Dej ipar- és kereskedelemügyi miniszter, amikor bemutatta a minisztertanácsnak a Román Kommunista Pártnak az ország gazdasági helyreállítására kidolgozott javaslatát, leszögezte azt is: „A Román Kommunista Párt egy véli, hogy meg vannak a tárgyi feltételei a pénzügyi reform megvalósításának és meggyőződése, hogy a nép egyesített erejével és határozott akaratával ez a reform meg is valósítható”.

És valóban rövid két hónap után az ország népének egyesített erejével és határozott akaratával elérkeztünk a nagyjelentőségű pénzügyi újítás és a valutaérték rögzítésének fontos korszakához. A legfontosabb iparágakban a termelés a céltudatosan és kitűnő munkakörülmények között kidolgozott munkaterv alapján, a munkamenet ellenőrzésével és az állami irányítással öröndécesen emelkedett, napról napra fokozódik és számos termelési ágban nemcsak elérte, de felül is múlta a munkatervben előirányzott mennyiséget.

A mezőgazdasági terméshozam ebben az évben általánosságban jó, az aratási mennyiség észszerű és rendszeres elosztás mellett fedezi a belföldi szükségletet, a termelés fokozásával pedig egyes nyersanyagokban és ipartermékekben Románia részére kivitelű lehetőségeket nyújt. Az állami költségvetés végrehajtásánál eddig törvényszerűen, átlétszerű intézkedések voltak észlelhetők, a sürgős szükségleteket és hiányokat állami értékjegyek, bonok kibocsátásával pótolták, vagy a román Nemzeti Banktól felvett rendkívül hitelekkel. Ez a kellő előrelátás és gondos gazdálkodás nélküli rendszer most végleg megszűnt, az állami költségvetést nagy vonatkozásban sikerült egyensúlyba biliteni és a legutóbbi hónap állami bevételei lényegesen meghaladják a megelőző hónapok bevételeit. Az állam ilyen módon abba a helyzetbe jutott, hogy rendszeres kiadásait rendszeres bevételeiből tudja fedezni és nincs szüksége arra, hogy a román Nemzeti Banktól újabb rendkívüli hiteleket vegyen igénybe.

A beváltás időpontjáig mindenki köteles elfogadni a régi lejt A pénzkészletváltozást a váltásig be lehet jelenteni Tilos az élelmiszerhalmozás

KOLOZSVAR. — Bianu Petre kapcsolatos újabb belügyminiszter dr. megyefőnök a Vármegyeháza nagytermében, augusztus 13-án délután 3 órakor, az összes mozgósított pénzügyesekkel és beváltó tisztviselőkkel értekezletet tartott. Ismertette a pénzstabilizációval

hivataloknál bármikor bejelenthetik. A vállalatok és üzemek közül azok, amelyek pénzkészletüket már bejelentették a pénzügyességgel változása esetében pótbjelentést tehetnek.

Bianu megyefőnök ismertette a rendeletnek azt a részét is, amely kötelezi az összes kereskedőket és árusítókat, hogy áruikért a beváltásig kötelesek a régi lejt elfogadni.

Az üzemek és vállalatok kötelesek folytatni működésüket, munkájukat. Az összes közpénztárak, valamint telefon, posta, távíró és CFR köteles a feleket kiszolgálni és a régi lejt, mint fizetési eszközt mindaddig elfogadni, míg a beváltás meg nem történik. Különösen kötelező az adóhivataloknak az adózóktól a régi lejt adóban minden vonakodás nélkül elfogadni.

Bianu megyefőnök intézkedett, hogy a CAM, a dohányjövődéki hivatal továbbra is ellássa a tőzsdéket cigarettával s. dohánnyal, a trafikosok viszont kötelesek a régi lejt fizetőszközülfogadni.

A PÉNZTÁRI HELYZET VÁLTOZÁSA

A miniszterközi bizottságnak a pénzbejelentésre vonatkozó rendelete — mint megírtuk — többek között úgy intézkedik, hogy a vállalatok nyilatkozataikban feltüntetik a pénztári egyenleget és folyószámlaköveteléseiket is. A téves értelmezések elkerülésére a miniszterközi bizottság most kiegészítő közleményt adott ki, amely hangsúlyozza, hogy a pénztári egyenleg és a folyószámlák összege a vállalat üzleti tevékenységének megfelelően változhatik mindaddig, amíg a pénzbeváltás tényleg megtörténik. A miniszterközi bizottság közleménye így szól:

„A bejelentett folyószámlák és pénztári egyenlegek helyzetében bekövetkezett változások, amelyek a vállalat tevékenységének rendszeres menetéből származnak, a pénzbejelentés napjáig bejelenthetők, ugyanazoknál a beváltási központoknál, amelyek a miniszterközi bizottság augusztus 12-iki 17. számú határozatának 6. pontja megjelöli”.

A miniszterközi bizottság rendeletet adott ki, szigorúan megtilva, hogy bárki is egy napig élelmiszerszükségleténél nagyobb mennyiséget vásároljon.

tek a szerintük értékét veszített régi pénztől, összevásárolták minden elképzelhető, hogy ilyen módon „mentsék a menthetőt”.

A fertőző láz azonban elmúlt. Az új pénz fokozni fogja a fizetéses alkalmazottak vásárlótevékenységét, az új lej szilárd értékállóságával egészséges gazdasági viszonyokat teremt, amelynek előnyeit elsősorban a kisjövődelmű költkező és szellemi dolgozók fogják élvezni. Az új pénz fellendíti az ipart és kereskedelmet, amelyben a régi valuta ingadozása termelési zavarokat, az árufergalmában akadályokat okozott és bántólag hatott a gazdasági vonatkozású magánkezelőműveletekre.

Ime, ezek az előjelei az új pénz forgalombahozásának, amelyet az ország lakosságának többsége megnyugvással, bizakodással, örömmel fogad, mert tudatában van annak, hogy ezzel Románia és népeinek gazdasági helyzete javul meg jelentősen és erősödik meg gazdasági téren is a demokrácia.

Az ellátószervbe tartozó dolgozók kapják csak meg az új élelmiszerkönyvet

KOLOZSVAR. — Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium 4129/1947 számú körlevelében az új élelmiszerjegyek kibocsátásáról rendelkezik.

Az új élelmiszerjegyeket a nagyvállalatok ellátószervei közvetlenül, míg a kisebb ellátószervek a megyei gazdasági hivatalon át az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumtól igényelhetik. A kérelmet az igénylő intézet, vállalat igazgatója, üzemi bizottsága, a csoport-ellátószervezet vezetője kell, hogy aláírja, akik a kérelmben foglalt adatok valódiságáért büntetőjogi felelősséggel tartoznak.

Az új élelmiszerkönyvecskék ára darabonként ezer lej, amelyet előre kell befizetni és a begyűlt összeget mind a nagy ellátószervek, mind a megyei gazdasági hivatal jegyzékében foglalt kis ellátószervek hivatalosan letétbe helyezik.

Az új élelmiszerjegyeket a nagyüzemek ellátószervei, a megyei gazdasági hivatal pedig a kisebb ellátószervek részére augusztus 12-16 között igénylik és legkésőbb augusztus 26-ig a tagoknak kiosztják.

Az új könyvek kiosztásakor a régi élelmiszerjegyeket bevonják és megsemmisítik. A régi jegyek tulajdonosai augusztus 31-ig fel nem használt jegyszelvényeiket levághatják és visszatartatják.

Az új élelmiszerjegyeket csak az ellátószervbe tartozó dolgozók részére adják ki. A körlevél kifejezetten megemlíti, hogy az ellátószervekben lévő dolgozók családtagjai szeptember hónapra új élelmiszerjegyeket nem kapnak, hanem a régi jegyeket tartják meg.

A stabilizáció előestéjén

Ugrásszerűen emelkedik az ipari termelés

BUKAREST. — Az ország gazdasági életének helyreállításával kapcsolatosan a dolgozó tömegek öntudatos felelősséggel és a közösségi érdekek mély áttörésével, minden erejüket megfeszítve dolgoztak a minőségi és mennyiségi többtermelés biztosítása érdekében. Ez az áldozatos erőfeszítés meghozta a maga értékes és öröndéces gyümölcsét. Az ipari munkásság fáradozása eredményeként éppen a pénzrögzítés előestéjén, illetve az új értékálló pénz forgalombahozatalának napja előtt kiadott hivatalos jelentés arról számol be, hogy a termelés a legtöbb iparágban jelentősen emelkedett. A termelt javak mennyiségének emelkedése pedig — köztudomásúan — egyik alappillére a pénzügyi stabilizációnak, a fizetőszköz értékállandósága biztosítására.

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint az ipari termelés a legutóbbi hónapokban nemcsak elérte a teremben előirányzott mennyiséget, hanem az akkordmunka bevezetésével és a munkafegyelm megszilárdulásával számos iparágban felül is múlta azt.

Idén júliusban az alább felsorolt iparágakban a termelés mennyisége a június havi és az 1947. év első felében elért termeléssel szemben a következő arányokban emelkedett:

Az acél- és vasöntőipar termelése — az 1938. évi termelés mennyiségét százszázalékos alappal — az 1946. évben 52,1 százalékkal volt, amely az idei év első felében 53,1 százalékkal, míg a folyó év július havában már 75,6 százalékkal emelkedett.

A romániai faiparban a termelés 1946-ban az 1938. évihez csak 36,8 százalékkal érte el, ennek az évnek az első felében 35 százalékkal esett vissza, míg a folyó év július havában már 39,7 százalékkal javult.

A textil- és szövőiparban a termelés az 1946. évben alig érte el az 1938. évihez 59 százalékat, a folyó év első felében 55,91 százalékkal csökkent, míg a folyó év július havában 59,1 százalékkal emelkedett.

Öröndécesen javult a termelés a vegyiparban is, ahol 68,2 százalékos az emelkedés, a cellulóze és faiparban 85,5 százalékkal, a cementgyártásban 120 százalékkal, az olajiparban pedig 30,6 százalékkal.

A gazdasági és egyben erkölcsi rombolást végző egészségtelen pénzfelduzzasztásból, az inflációból két mód és rendszer nyújthat kivétel útját, megoldást. Az egyik az a mód, amelyet az 1929. évben, tehát 10 évvel az első világháború befejezése után Maniu és Brătianu kormányai alkalmaztak és amelyet azok a tőkés államok is végrehajtottak, amelyek a második világháború után vészelték át az inflációt. Ez a rendszer és megoldás a városi és falusi népi tömegek terhére és hátrányára, de a nagybankok, a nagypénzesek és nagykereskedők, a nagybirtokosok javára valószínűleg meg a pénzrögzítést.

A másik kivétel út az infláció hinárjából az a rendszer, amely az ország egyetemes gazdasági érdekeinek, a széles népi tömegek és a dolgozók szempontjainak figyelembevételével valósítja meg a stabilizációt, tehát új — a kapitalista rendszertől és felfogástól eltérő — népi demokratikus alapon, amint azt Bulgária, Csehszlovákia és Magyarország tetten

közelmúltban és ahogy teszi ezt most Románia is.

A demokratikus Románia kormányja önmagához maradt következő, politikai hitvallásához rendelhetetlenül hű, amikor a stabilizációt is — mint a nyílt más törvényhozási és kormányzati intézkedést — demokratikus alapon helyezte. A pénzrögzítés első sorban a kétkezi és szellemi munkásságon, a dolgozó földműveseken, az állami és magántisztviselőknél, a hadsereg tagjain, a kis- és középiparosokon, a kiskereskedőknél és az egész szűrnyű jövődelmű értelmiség rétegen, tehát valóban az ország dolgozó osztályain kíván segíteni és az ő részére a nyugodtabb életkörülményeket, jobb életszínvonalat biztosítani. A stabilizáció, a pénz értékállandóságának megteremtése csak azok körében lehetséges nyugtalanságot, nem bizalmatlanságot, nem félséget, plék már megkezdődött a feketépiacokon az aranyérmékkel, az aranypénzrel, a különböző eldugott árukkal, devizákkal és valutákkal üzött boszorkánytáncot, amelynek for-

gatagában munka nélkül, az alkotó termelésből teljesen kikapcsolódva, a dolgozókon élőködve és a közösségi érdekek rovására öltözi vagyont harcosoltak össze.

Ezek az elemek veszélyt látnak eddigi bübös üzelmek folytatására a stabilizációban, riasztalom tört ki körülükben a régi lej bevéltásának a hírére. Habzó szájjal, gyűlölködve ósárolják a demokráciát és a demokratikus kormány részéről az ország gazdasági és pénzügyi helyreállítására érdeklődést mutatnak. Célzott híreket terjesztenek, hogy nyugtalanságot keltsenek a nép körében. Még egy-egy jóhiszemű kereskedőt is befolyásolt meggyőző és meggyőzősítő hirdetésekkel, mert lehették üzleteik redőnyeit és megtagadták a további árusítást. A kormány erőteljes intézkedése azonban ósárolta ezeket a meggyőzésteket és az új pénz forgalombahozásával minden tekintetben helyreáll az ország rendszeres gazdasági vérkeringése.

A vásárlókat is elfogta a nyugtalanság, menekülni igyekez-

Hetvenmilliárd lej adó folyt be két nap alatt Kolozsváron

A vásárló közönség nem türi már a piaci uzsorások garázdálkodását

KOLOZSVAR. — Áruhány és az ég felé szökő árak jellemezték a keddi reggeli piaci helyzetet. A bevásárlásukat végző háziasszonyok elől valószínűleg menekültek az árusok. Ezen a napon a piaci üzerek még egy utolsó rohamra indultak a vásárló közönség ellen, mert tudták, hogy a stabilizáció után végkép befellegzik rablóhadjárataknak s könnyű keresetüknek; nem lesz módjuk, hogy rövid idő alatt vagyontól harácsoljanak össze a dolgozó társadalom rovására.

A hangulat egyre feszültebb lett és a vásárlók több helyen és egyre erősebben formában adtak kifejezést a zsaroló árusok és az östermelő elleni véleményüknek. Östermelőült egy zsák zöldbabon. Három háziasszony haladt el mellette.

— Hogy adja lelkem a babot? — Százhusz.

Szó nélkül tovább haladtak. Ujabb vásárlók jöttek, akik elég helytelenül, szó nélkül fizették meg a hivatalos ár többszörösét. Az asszony gondolt egyet és a következő percekben már százötvenet kért a zöldbab kilójáért.

Az előbb érdeklődő három háziasszony visszatért. Nekik is százötvenért akarta adni a babot, amit percekkel előbb még százhuszra tartott.

— Nem sül ki a szemem? — támadtak rá az asszonyok. — Az előbb még százhusz volt.

MEGTANITJÁK BECSÜLETRE A PIACI UZSORASOKAT

— Tudja mennyi a hivatalos ára? — szolt közbe egy másik is.

Az árus meszelőt rángatott elő a bab közül és azt forgatta meg feje felett, mint valami harcibuzogányt és üvöltözni kezdett, mire pillanatok alatt parázs verekedés támadt.

Végül a zsákot meszelőt hátrahagyva menekült el az árdragító „östermelő“ a joggal felháborodott vevők elől.

Másik helyen málélisztet mértek és nem kevesebbet kértek kilójáért, mint négy százötvenezret. Itt is pillanatok alatt fenyegető magatartású vevőcsoporthoz fogtak körül a málélisztet üzért és az sietve mérte ki kétszázötvenezerért. Látszott rajta, hogy igyekszik minél gyorsabban visszavonulni, ezt azonban az áruval együtt még sem merete megkísérülni.

Általában a gyümölcsösfronton uralkodott még a legnagyobb rends az árak — ha emelkedtek is — de nem olyan szemérmetlenül, mint más cikkeknel.

Általános felháborodást váltott ki néhány olajüzér magatartása, akik vakmerően három-három és fél milliót is kértek az olaj literjéért. Ezeknek azonban szerezésük volt, mert amíg a vevők rendőrt indultak, sikerült elvegyülniök a tömegbe és nyomuk vesztett. Visszavonulásuk közben azonban nagy sietségükben hátrahagyták az egyik olajos üvegüket. A piac mai helyzete felháborítottan botránnyos volt és ennek az egyik főoka az, hogy a reggeli órákban hiányzott a szigorú ellenőrzés és így egyes nagyhangu árusok már azt is hangoztatták, hogy szabadak az árak és mindenki azt kérhet, amit csak akar.

VILLAMRAZZIA

Ennek a hírek azonban csakhamar véget vetett a Gazdasági Ellenőrző Szerv közegének megjelenéséig. akik gyors razziaát tartottak úgy a piaci árusok, mint a kereskedők frontján.

KIK VÁSÁROLTAK?

— Nem óhajtom a kereskedőket védeni — mondotta az egyik Dózsa György-utcai üzlet tulajdonosa és az USC vezetőségi tagja —, de nem lehet kritika nélkül bagyni a társadalomnak azt a ré-

tegét, amely a stabilizáció hírére és nélkül megrohanta az üzleteket és minden árat megadva, igyekezett minél több árut felhalmozni.

— Nézzük meg — folytatta — hogy kik vásároltak? Nem a dolgozók, nem a fizetett alkalmazottak, mert azoknak nem volt erre pénzük, hanem a városi és falusi üzerek, harácsolók is igyekeztek árut gyűjteni. Az a felelőtlen ré-

teg, amely vásárlási rohamával alkalmat szolgáltatott az árak emelésére, éppen olyan bűnös és elítélendő, mint az árdragító kereskedő.

Az adóhivatal pénztára körül életveszélyes volt a tolongás. Mindenki sűrűn igyekszik eleget tenni adófizetési kötelességének és — ami még az adófizetés történetében páratlan — voltak olyanok is, akik előre akarták kifizetni

adójukat. Azt, amit a legszigorúbb felhívások nem tudtak elérni, elérte most a stabilizáció és az adópénztára valószínűleg ömlött egész nap a pénz.

A hétfői és keddi napon hatvan-kilencmilliárd lej adó folyt be a kolozsvári adóhivatal pénztárába. Ekkora összeget más alkalommal hosszú hetek alatt sem sikerült volna behajtani.

t. k.

Szabotázsért letartóztattak négy ismert kolozsvári kereskedőt

Bezárták üzletüket, árdragították — börtönbe kerültek

KOLOZSVAR. — Szerdán a kora reggeli órákban a Gazdasági Ellenőrző Szerv közegai gazdasági rendelkezések be nem tartása miatt letartóztatták László Ferenc Horea-ut 24, Balogh Gyula Vitéz Mihály-tér 39, Citrom Mózses Vitéz Mihály-tér 2 és Salamon Antal Vitéz Mihály-tér 4 alatti kereskedőket.

Eljárás indult ellenük, mert üzletüket a tiltó rendelkezések ellenére nem nyitották ki, áruigyekeztek elvonni a forgalomból és árdragítást követtek el.

MI A KÖZÖNSÉG KÖTELESSÉGE?

A megyei Gazdasági Ellenőrző Szerv hivatalos közleményében ismételtén és nyomatékosan felhívja — az ipar- és kereskedelmi minisztérium rendelkezése alapján — a kereskedők figyelmét, hogy azokat a kereskedőket, akik üzletüket bezárlják, árut vonnak el a forgalomból, önkényes áremelést eszköz-

özölnek és az eddigi áraknál magasabb áron hozzák forgalomba árujukat — a szabotázs törvény alapján — bíróság elé állítják. Ezenkívül a Gazdasági Ellenőrző Szerv közegai üzlethelyiségüket lepecsételi, feltárlható árukészleteiket elkobozzák, iparendélyüket megvonják és üzlethelyiségüket más célra fogják igénybe venni.

A Gazdasági Ellenőrző Szerv egyidejűleg felkéri a közönséget, hogy az ellenőrzés munkájában siessen segítségére az illetékes közegeknek és minden olyan észrevételét — bezárt üzletek, áru kiszolgáltatásának megtagadása, ár-

drágítás, a jelenleg még forgalomban lévő pénz visszautasítása —, ami rendellenességekkel kapcsolatos, jelentse személyesen a Gazdasági Ellenőrző Szervnél (Vármelegyháza), vagy a 2—57 távbeszélőn.

Ha a közönség a Gazdasági Ellenőrző Szerv munkájában hatékonyan bekapcsolódik, az ország és saját érdekeit védelmezi és bejelentései nagyban hozzájárulnak a pénz értékállóságának megvalósításához és a gazdasági helyzet megszilárdulásához. Ez a tevékenység nem besugár, nem árulkodás, hanem állampolgári kötelesség.

Ervénytelenek az iparszüneteltetési engedélyek

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége az illetékes területen működő összes kereskedők tudomására hozza, hogy augusztus 12-től kezdve érvénytelenek a Kamara részéről az üzlethelyiség zárvatartására vonatkozó összes engedélyek, függetlenül attól, hogy a kereskedelmi tevékenység szüneteltetését mennyi időre engedélyezte.

Román munkászenekar közreműködésével ünnepelték Piskin Petőfi és Varga Katalin emlékét

PISKI. — Lélekemelő ünnepség keretében, a román és magyar nép egymástalálásának jegyében emlékezett meg Piski népe Petőfi Sándorról. Az ünnepséget összekapcsolták a közeli mócvidek lánglélkű nagyszonyának, Varga Katalinnak megünneplésével.

Nagy Gyula, helyi MNSZ elnök megnyitja után, Seresély Béla méltatta a Petőfi-ünnepélyek jelentőségét és a költő társadalmi, szociális hatását. Kassai Józsefné lelkes szavakkal emlékezett meg Varga Katalinról, aki mint magyar asz-

zony átérzve a Mócvidek elnyomott népének fájdalmait és még a mártírsorsot is vállalva melléjük állt, forradalmi megmozdulásaikban is résztvett.

Az ünnepély gazdag műsorának kiemelkedő pontjai Toma Ferenc román-magyar ének- és tárogatószáma és Eugen Jelebeanu fordításában románul előadott Petőfi-versek voltak, amit Pataki Ilona, Kótai Tibor és Papp Samu adtak elő.

A sikerben nagy része volt a helyi CFR zenekarnak, amely Bugariu Eftimie kar-nagy vezényletével tevékenyen bekap-

csolódott az ünnepély munkájába és zeneszámaival komoly művészi élményt nyújtott a résztvevőknek. A piski Petőfi — Varga Katalin emlékesten a román nép is őszinte érzéssel vett részt, az ünnepély munkájába való bekapcsolódásával pedig kézzelfogható bizonyosságot adta annak, hogy népeink a demokratikus egyenlőségben megerősödve készen állanak egymás mellett arra, hogy együtt haladjanak egy új jövő felé, amely mind a két nép boldogulását eredményezi.

HADIFOGOLY HIRADÓ

Üzenetek a foksányi táborba:

Péter Sándor szobafestőnek 148/14 üzeni édesnyja Kolozsvár, Macavei-utca 24 alól, hogy jól van és szeretettel várja haza. — Timár Szabó Györgynek üzenik Kolozsvárról, Petőfi-utca 22 alól és Kolozsvár szülei és testvérei, hogy mindnyájan jól vannak, számtalanszor csókolják és szeretettel várják haza. — Gyur-

csik Jánosnak üzenik Székelyhidról: Adj azonnal életjet magadról. Jól vagyok, egészséges, türelmetlenül várlak. Sokszor csókol szerető édesanyád Biró Skolasztika. — Szarvadi Györgynek üzenik Kolozsvár, Téglagyári-utról szülei, hogy mindnyájan jól vannak és szeretettel várják haza.

Máramarosszigetre szóló üzenetek:

Ferencz Tivadarnak üzeni Kolozsvár, Hunyadi-tér 1 alól Anci: Csomag, le-vel ment. Miért nem adott életjet magadról? Küldjön üzenetet a „Világosság” utján. Sokszor üdvözl. — Gábor Sándornak a 16. század címén János Józ-

zsefnak üzeni édesnyja Kolozsvár, Nádastorok-utca 26 alól, hogy jól van, a levelet megkapta. Epedve várja haza, Jankó és Béla itthon vannak. Sokszor csókolja. Kéri, üzenjen a „Világosság” utján.

Ki tud róluK?

Varga László 23 éves, volt kolozsvári egyetemi hallgatóról, aki 1945-ben a hazatérőktől Ufában betegten lemaradt. Ertesítést kér édesnyja özvegy Varga Károlyné, Déva, Eminescu-utca 98 címre.

Csegezi Tamásról, aki Várfalván született, anyja Pálfi Klára, Legutolsó tábori száma 126/1 volt. Ertesítést kérné szülei, Csegezi Zsigmond Moldovenesti (Várfalva), Torda megye címre.

Ferencz Józsefről, aki a román hadseregben szolgált a braiiai 38-as gya-

logezredben. Utoljára a Krimben látták 1944 márciusában. Állítólag a szabasztópoli 2-es foglyaltáborban van. Ertesítést kér Nagy Elek, „Világosság” szerkesztősége címre.

Tökés Elemér nyomdász, mint távbeszélő 1944 októberében orosz fogságba esett. Szives értesítést kér Tökés Zoltán, Minerva-nyomda.

Nagy Sándorról, aki 1913-ban született és a román hadseregben szolgált. Anyja Pálffy Eszter. Utoljára a Krim-

ben látták. A szabasztópoli vagy a szin-feropoli foglyaltáborban utolsó tábori postája 7241 volt. Ertesítést kérné szülei, idősebb Nagy Sándor Moldovenesti (Várfalva), Torda megye címre.

Korondi Károlyról, aki Várfalván született, anyja Pálfi Gizella. Legutolsó tábori posta száma 7100 volt. Ertesítést kérné szülei, Korondi György Moldovenesti (Várfalva), Torda megye címre.

Henter Károly a Károlyról, gör-gényszentimrei illetőségű, aki utoljára 1946 november 21-én adott életjet magadról. Legutóbbi címe Moszkva 115/5. Ertesítést kér Szalma János Kolozsvár, Porumbescu-utca 5 címre.

Péterffy Imre gazdálkodóról, aki Désen szolgált. Sárközujlakon, Szatmár megyében született. Legutoljára Tordán látták 1944 szeptember havában. Magyar tábori posta száma 103 volt. Ertesítést kér Bányai Béla Kolozsvár, Baritiu-utca 27 címre.

KIKNEK ÉRKELT LEVE-LÜK A HADIFOGLYOKTÓL?

A Szovjetunióban lévő hadifoglyoktól levelek érkeztek a következőknek: Formagiú D. Dumitru egyetemi hallgatónak Kolozsvár, Pata-utca 37 címre Formagiú D. Stelianról. — Hozzi Istvánának Kolozsvár, Körös-utca 7 címre. — Dardó Zsigmondának Kebeleszentiván (Marostorda megye) címre. — A levelek szerkesztőségünkben átvethetők.

A newyorki „P. M.” című lap közli, hogy az amerikai városok munkásai rendkívül magas árat fizetnek a főzelékfélékért. Ezzel szemben a farmerek megsemmisítik főzeléktermésük jelentős részét, mert másképpen lennének az árak.

Jugoszlávia tiltakozó jegyzéket küldött az USA és a brit kormányhoz, mert a brit és amerikai hatóságok elszállítják Póla úze-meinek gépeit és hasonló akciók folynak Isztria több részében is. A jegyzék követeli, hogy az elhurcolt javakat adják vissza jogos tulajdonosaiknak.

Bismarck hercegnek, a német imperializmus megteremtőjének, a „vaskancellár”-nak a szovjet övezetben fekvő schönhauseni kastélyát a földreform során kisajátították és napközi gyermekotthon és rokkant menekültek üdülőhelyét állították fel helyiségeiben.

Missisipi államban megincseltek egy néger, akit azzal vádoltak, hogy erőszakot követett el egy fehér nőn. Az utólagos vizsgálat megállapította: az állítólagos áldozat elmebajos, aki beteges hazudozó.

Tíz és fél kilométeres magasságot ért el három szovjet repülő, akik a napokban szubsztratoszféra-léggömbön kísérleti felszállást hajtottak végre. Egy óra alatt 6400, két óra alatt 10.450 méteres magasságot értek el. A kísérlet ideje négy óra hosszát tartott.

Az athéni „Ta Nea” című lap szerint az USA görögországi kölcsönügyi bizottsága ragaszkodik ahhoz, hogy minden közmunkát — csak amerikai vállalatokra bízzák és görög cégek ne is vehessenek részt a versenytárgyalásokon.

Tárgyalások folynak Bulgária és Németország szovjet övezete között árucserereegyezmény megkötésére. Bulgária elzelmizert és dohányt szállít a szovjet övezetbe és cserébe gépfelszereléseket, rádiókat és egyéb ipari cikkeket kap.

Az angolok által Indiának adományozott „függetlenség” jel-lémzőn az „önálló” Hindosztán és Pakisztán haderejének főpa-rancsnokává Auchinleck tábor-nokot nevezték ki, aki eddig az indiai brit főparancsnok volt. A két hadsereg egyes fegyvernemei-nek parancsnokai is brit tiszték.

A Kirov nevét viselő azerbajdzsáni egyetemen, két és félezer hallgató tanul, amelynek fele nő. Az egyetemen állandóan előadó harminc tanár közül 28 azerbajdzsáni. Korszerű laboratóriumok, jól felszerelt dolgozószobák és könyvtárak állnak a hallgatók rendelkezésére. A jó eredményeket elérő diákok ösztöndíjakban részesülnek. Nyári szünet alatt ingyen beutalásokat kapnak a szanatóriumokba és üdülőhelyekre. Az egyetemet 1920-ban nyitották meg Szovjet-Azerbejdzsáú fővárosában.

Alexandrisz görög igazságügy-miniszter kijelentette, azért van szükség arra, hogy a görögországi letartóztatott demokratákat Kréta szigetére szállítsák, mert a görög börtönök teljesen megteltek és azokban már olyan túlszűfolttság uralkodik, hogy egyáltalán nincs hely.

A Szovjetunióban most fejezték be a hranihi vizerömi építkezését. A földalatti lévízlevezető alagut hossza hét és fél kilométer, amelyben a víz állandóan hat atmoszférára terjedő nyomás alatt áll. A vasbetonnal burkolt falak közé zárt földalatti folyó három turbina kerékelt fogja hajtani. Ez az első tolvam, amelyet falak közé zártak. A munkálatok során 130 ezer köbméter földet emeltek ki és a vizet hat és fél méteres átmérőjű vasbetoncsőben keresztül vezették végig az utján.

Csütörtök este 10 óra a pénzbevéltési bejelentés beadásának végső határideje

BUKAREST. — Szerdán a késő esti órákban a belügyminiszterium rádióközleményben hozta az ország lakosságának tudomására, hogy a pénzbevéltési központokhoz benyújtandó bejelentés beadásának végső határideje csütörtökön, augusztus 14-én este 10 órakor lejár.

Ezen az időpontra semmi körülmények között nem fogadják el a bejelentést. Aki a bejelentést elmulasztja, elveszti pénzbevéltési jogát.

Itt említjük meg, amit egyébként már előző számunkban is megírtunk, hogy annak, aki nem rendelkezik készpénzvagyonnal, s ilyenformán nincsen mit beváltania, természetesen nem kell bejelentést tennie.

Az amerikaiak új tervet dolgoznak ki a görögországi beavatkozásra

— jelenti Párizsból a „Pravda“

A moszkvai „Pravda“ párizsi tudósítója, a görög kérdéssel foglalkozva, a következőket jelentette lapjának:

Athénből érkezettek elbeszélése szerint különböző görög körökben nyugtalanság uralkodik a Görögországban jelenleg folytatott amerikai politika lehető következményei tekintetében. A görög lakosság keserűséggel látja, hogy a Grinswold vezetése alatt működő amerikai missziót nem annyira Görögország gazdasági megsegítésének a kérdése foglalkoztatja, mint inkább katonai tervek kidolgozása, amelyek egyetlen eredménye csak az országban lévő polgárháború kiterjesztése lehet.

Az amerikai megbízottak véleménye szerint szükséges, hogy egyidőre elhalasszák amerikai és török csapatok Görögországba küldését, mert ez, mint mondják, a jelen pillanatban mind Görögországra, mind az Egyesült Államokra nézve bizonyos politikai nehézségeket vonna maga után. Ezzel kapcsolatban Párizsban úgy tudják, hogy az amerikaiak új tervet dolgoznak ki a görögországi helyzetbe való beavatkozásra. Az a szándékuk, hogy a jelenleg Németország amerikai megszállási övezetében tartózkodó német náciokból, valamint lengyel és jugoszláv fasisztákból „önkéntes” alakulatokat képeznek, amelyeket olasz kikötőkben vonnának össze, hogy innen Görögországba szállítsák a szabadságharcosok elleni harcra.

Egyes jólértesült körökből érkező hírek szerint görög kormánykörök óvatossabb képviselői a kérdésnek előbb titkos minisztertaná-

csón való megbeszélését kérték, a görög miniszterek többsége azonban elutasította ezt a kívánságot, miután Grinswold tábornok kijelentette, hogy Görögországot a lehető legrövidebb idő alatt az amerikai politika erőltetményévé kell alakítani. Az amerikai misszió vezetőjének ezt a nyilatkozatát a görög kormány közvetlen idegen beavatkozást előkészítő bizonyos politikai intézkedésre vonatkozó parancsként értelmezte.

OLASZORSZÁGBAN „ÖNKÉNTESKÉK” TOBOROZNAK

A szovjet hírszolgálat római tudósítója egyébként közli a „Repubblica d'Italia” című olasz lap híradását arról, hogy Olaszországban „önkénteseket” toboroznak abból a célból, hogy Görögországba küldjék őket, ahol a kormányerők oldalán a szabadságharcosok elleni harcban kell résztvenniük. A lapok szerint a toborzás, az olasz kormány és az angol-amerikai

hatóságok megállapodása értelmében, az angol-amerikai hatóságok közvetlen ellenőrzése mellett történik.

MOSZKVAI LAPOK A SZOVJET ÁLLAMI ÉVFORDULÓJÁNAK JELENTŐSÉGÉRŐL

A szovjet állam fennállásának közel harmincadik évfordulójával kapcsolatban a moszkvai lapok méltatják az évforduló jelentőségét.

A „Pravda” azt írja, hogy a szovjet hazafiasság a hazafias érzés magasabbrendű alakja, amelyhez hasonló a történelem eddig nem ismert. A „Trud” megállapítja, hogy a Szovjetunió, társadalmának és állami szervezetének az új rendjével, éber öre a világ civilizációjának. Az „Izvestija” leszögezi, hogy a Szovjetunió felbecsülhetetlen szolgálatot tett az emberiség haladásának és kultúr-szomszójának, többet, mint bármilyen más nemzet. A „Komszomolszkaja Pravda” kiemeli a szovjet államnak az ifjúság neveléséről és műveléséről való gondoskodását.

Bolgár-csehszlovák kölcsönös segélynyújtási szerződés érdekében tárgyalások kezdődnek

— írja egy prágai lap

Dimitrov bolgár miniszterelnök Csehszlovákiában tölti szabadságidejét. Egy prágai lap szófiai értesülése szerint ezt az alkalmat felhasználja arra, hogy megkezdje az előzetes tárgyalásokat bolgár-csehszlovák szövetségi szerződés megkötése érdekében. Dimitrov már jugoszláviai látogatása idején kijelentette, hogy Bulgária barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződést köt Csehszlová-

kiával is. A bolgár nemzetgyűlésnek a Szovjetunióban látogató küldöttsége Moszkvából Ukrajnába utazott és három napot töltött Kijevben. Az ukrajnai legfelső tanács elnöke díszbédet adott a küldöttség tagjainak a tiszteletére. A bolgár képviselők megtekintették Kijev művelődési intézményeit és más nevezeteseit, majd tovább utaztak Kárkóvba.

Anyák és gyermekek tisztelete a Szovjetunióban

Gergely Sándor ARLUS-előadása közelebb hozta hozzánk a szovjetállam mindennapos életét

KOLOZSVÁR. — Kedden este Gergely Sándor, Kolozsvár magyarországi íróvendége nagy érdeklődéssel fogadott előadást tartott a Diákház kistermében a Szovjetunió családi és nevelési kérdéseiről.

Az előadó másfél évtizedet töltött a Szovjetunióban és egyéni élményei alapján ismertette azt az általános gyermeknevelést, amelyet különben mi is megismerhetünk a felszabadított Vörös Hadsereg katonáitól. A Szovjetunióban, évente megrendezik az Anyák Napját és a sokgyermekes anyák különleges megbecsülésben részesülnek. A szovjetállam nyugdíjat ad a háromnál több gyermeket felnevelő anyáknak és ez a nyugdíj minden további gyermek után növekedik.

Erdekesen világította meg Gergely Sándor a nők következetes egyenjogúsításának kérdését a szovjet házasságban. Ott a férfi felveheti az asszony nevét, vagy pedig mind a két nevet viselheti a házastársak. Nem lényeges ugyan, mégis jelképes megismerés az a kötelezettség, hogy a férjhez

nő elveszti családi nevét. Ugyanilyen érdekes az, hogy válás esetén az elvált asszony is kötelezőleg férje elváltására ha az beígérte, viszont az elvált férj sem köteles eltartani az elvált asszonyt, ha az egészséges és munkaképes. A szovjet házassági jog csak gyermekeltartási kötelezettséget ismer, nőtartást nem.

Részletesen foglalkozott az előadó a szovjet neveléssel s elmondta, hogy a nálunk még mindig annyira háttérbe szorult inasiskolák a szovjet iskolák nevelésében központi helyet foglalnak el. Itt képezik ki a társadalom gerincét, a szakmunkásokat éppen ezért az inasiskolák növendékeit oktatásuk tartalmára teljesen az állam látja el. Ezzel szemben tanulmányaik befizetése után a fiatalok kötelesek rendszeres fizetés mellett négy esztendő alatt államilag kijelölt munkahelyen eltölteni. Az arravalók ebből az iskolajáratból is feljuthatnak az egyetemre.

A Szovjetunió gyermeknevelési elveire jellemző, hogy évről-évre megrendezik a Gyermekek Napját is, amikor a gyermekek a postán

közigazgatásban, közlekedésnél, saját diákotthonaikban és iskoláikban s a fontosabb munkahelyeken átveszik az idősebbek helyét és azok ellenőrzése és támogatása mellett begyakorolják magukat a felnőttek foglalkozásaiba. Az idevágó kezdeményezések bámulatossággal jártak.

A Szovjetunióban divó vallás-szabadságról érkező Gergely Sándor idézte a szovjet alkotmány ama sarkalatos pontját, hogy senki vallása vagy származása miatt hátrányban részesíteni nem lehet. Természetesen ez azt jelenti, hogy faji vagy felekezeti alapon előnyökhöz sem juthat senki. A vallás mindenkinek benső magánügye. A hitélet szabad, mint ahogyan nemzeti kultúráját is szabadon fejlesztheti mindenki. Az állam szigorúan megtiltja a faji vagy vallási üldözést, ugyanakkor azonban azoknak a szellemi tevékenységét sem szabad korlátozni, akik a felekezeten kívüli hivatást választják.

Az ARLUS rendezésében elhangzott előadást nagyszámú közönség hallgatta végig és Gergely Sándor megállapításait lelkesen ünnepelte.

Li magyarnyelvű háztartási tanárnőképző főiskolanyilik meg

SZÉKELYUDVARHELY. — Ezen nyílik meg Székelyudvarhelyen az új, magyar háztartási főiskola, amelynek végzettségű növendékei háztartási és kézimunkatanárnői képesítést kapnak. Az új főiskolára tanítóképesítést szerzett és gimnáziumi vagy kereskedelmi érettséget tett jelöltnök iratkozhatnak be. Felhívjuk mindazokat, akik hivatást éreznek magukban arra, hogy háztartási és kézimunkatanárnők legyenek, jelentkezzenek személyesen vagy írásban a Magyar Népi Szövetség székelyudvarhelyi szervezeténél.

Az új női főiskola felállítása újabb jelentős lépés a romániai magyar iskolaügy tökéletesítése felé és bizonyára széleskörű érdeklődést vált ki a pályakereső fiatalok sorában.

Székelyhidra tervezik

a magyar iparművészeti középiskolát

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség országos köznevelési bizottsága kérvényt nyújtott be a művelődési minisztériumba egy új magyar ipari szakiskola felállítására érdekében. Az új szakiskola ötosztályos iparművészeti szakiskola lesz, fiú és lány tagozattal. Felállítási helyül a biharmegyei Székelyhidra nagyközség jött tekintetbe. A kérvényt a művelődési minisztériumban kedvezően fogadták és a kérvényhez mellékelte törvényjavaslati tervezetet a legrövidebb időn belül át tanulmányozzák.

A felállítandó iskola Románia egyetlen magyarnyelvű iparművészeti középiskolája lesz és abba az egységes gimnáziumok, vagy bármely más középiskola három osztályának elvégzése után korralból tekintet nélkül lehet beiratkozni. Az itt kiképzett fiatalok művészi képességeik szabad kibontakozása szerint szöványagból, üvegből, agyagból, porcellánból, fémekből és fából tanulnak meg iparművészeti cikkeket készíteni. Az iskola a termelésbe is bekapcsolódik és művészi játékszerekkel, lakberendezési tárgyakkal, szöttekkel és hangszerekkel látja majd el a vásárlókat, elsősorban az iskolaszövetkezeteket.

Ki lehet a Magyar Zene- és Színművészeti Főiskola hallgatója?

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári Magyar Zene- és Színművészeti Főiskola az ország többi zene- és színművészeti főiskolájával egyenrangú és állami érvényű oklevelet ad. A főiskola tanszakaira való beiratkozásnál a tanulók a következő kor- és tanulmányi feltételeknek kell hogy megfeleljenek:

1. Pedagógiai tanszak (jövendő középiskola ének- és zenetanárok számára): a) 17-30 év; b) érettségi, tanítóképző vagy ipari, kereskedelmi licium abszolváló bizonyítványa.
  2. Zeneszerzési tanszak (hivatásos zeneszerzők és karnagyok képzésére): a) 15-30 év; b) 4 középiskola.
  3. Énektanszak a) 17-30 év; b) 4 középiskola.
  4. Hangszeres tanszakok (zongora, orgona, vonós- és fuvóhangszerek): a) 11-25 év; b) 4 elemi osztály.
  5. Színművészeti tanszak: a) 16-25 év; b) 4 középiskola.
- A vizsgáztató bizottság indokolt esetben és különleges művészi képességek esetén engedélyt tehet a korhatár és tanulmányi feltételek tekintetében.
- A főiskolára való felvétel a rendelkezésre álló helyek keretén belül felvételi vizsga alapján történik. A felvételi kérvényhez a következő okmányokat kell mellékelni: 1. Születési bizonyítvány; 2. király-utja 5 szám alatt.

Véres rablógyilkosság Kolozsváron

KOLOZSVÁR. — Vérebe fagyott halott férfit találtak szerdára virradó éjjel az utcai járőreknél a Masaryk-utca 24. számú ház kapuja előtt. A helyszínről kiszálló gyilkossági csoport a késsel leosztott férfi zsebében semmiféle igazolványt, vagy olyan írást, amiből személyazonosságát megállapítani lehetett volna nem talált.

Rövid nyomozás után azonban sikerült megállapítani, hogy a meggyilkolt ember Kertész Zoltán, 25 éves kolozsvári sofőr. Kertészt meggyilkolása után kiszűrt férfi zsebében semmiféle igazolványt, vagy olyan írást, amiből személyazonosságát megállapítani lehetett volna nem talált.

LEGUJABB SPORT

Az ITA és az Ujpest, két bajnokságot mérkőzik a Béke Kupa döntőjében

BUDAPEST. — Az Elektromos Laben a 13. percben pedig Várnai rugták, torca-utcai pályáján kedden este került meg a Béke Kupa elődöntőjének, az Ujpest-MTK mérkőzésének a lejátszására. A mérkőzésen 12.000 néző előtt az Ujpest csapata győzött 3:2 (2:0) arányban. Az Ujpest góllalját a 29. percben Egresi, a 41. percben Börzsei (öngól), a II. félidőben a Béke Kupa döntőjében ma, csütörtökön este a román bajnokcsapat, az ITA és a magyar bajnokcsapat, az Ujpest csapata találkoznak.

Felhívás bizományosainkhoz!

Felszólítjuk bizományosainkat, hogy a lap-árusításból a pénzbevéltés időpontjáig eredő összegeket idejében váltják be.

A „Világosság” kiadóhivatala.